

Justitiedepartementet

Begäran om yttrande över utkast till lagrådsremiss Sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott

Er beteckning: Ju 2025/01945

Länsstyrelsen i Dalarnas län (fortsättningsvis Länsstyrelsen) yttrar sig över utkastet till lagrådsremiss om sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott.

Sammanfattning

Länsstyrelsen avstyrker utkastet till lagrådsremiss om sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott. Det är av stor vikt att vända den negativa utvecklingen och förebygga att unga utnyttjas och dras in i organiserad brottslighet eller annan kriminell livsstil. Länsstyrelsen vill därför betona, utifrån sin roll som samordnande regional aktör, betydelsen av att fortsatt prioritera det brottsförebyggande arbetet.

5. Straffbarhetsåldern sänks för allvarliga brott

Sammantaget anser Länsstyrelsen att riskerna med utkastet till lagrådsremiss överväger nyttan. Mot den bakgrunden avstyrker Länsstyrelsen utkastet till lagrådsremiss om sänkt straffbarhetsålder för allvarliga brott.

Länsstyrelsen har i yttrandet över slutbetänkandet Straffbarhetsåldern SOU 2025:11 yttrat sig över förslaget om en särskild reglering om sänkt straffbarhetsålder. Länsstyrelsens sammantagna bedömning i tidigare yttrande är att riskerna med förslaget gällande en särskild reglering om en sänkt straffbarhetsålder överväger nyttan med förslaget. De risker och synpunkter som Länsstyrelsen identifierat är:

- Ur ett brottsförebyggande perspektiv kommer en sänkt straffbarhetsålder sannolikt inte leda till minskad

brottslighet¹ och dessutom sannolikt öka risken för återfall i brottslighet.

- Förslaget riskerar att trycka den grova organiserade brottsligheten nedåt i åldrarna.
- Förslaget försämrar barns rättigheter och riskerar därmed att kränka Sveriges åtagande enligt barnkonventionen.
- När samhället vidtar åtgärder som riskerar att begränsa individers rättigheter eller kränka Sveriges åtagande enligt barnkonventionen är det särskilt viktigt att uttömma alternativa åtgärder för att uppnå det grundläggande syftet för åtgärden utan att rättighetsinskränkningar behöver göras.
- Länsstyrelsen konstaterar att det genomförs flertalet åtgärder inom området och betonar vikten av att effekterna av åtgärderna följs upp och utvärderas innan fler ingripande förslag föreslås.
- Införandet av ungdomsfängelser och Kriminalvårdens utökade ansvar för barn och unga behöver utvärderas innan samhället föreslår att utöka antalet barn i den miljön, vilket förslaget om en sänkt straffbarhetsålder faktiskt innebär.

Länsstyrelsen vill understryka vikten av tidig identifiering av barn med ökad risk att hamna i kriminella miljöer. På så sätt kan samhället tidigt samordna stödinsatser och förebygga kriminalitet, införandet av BOB (Barn- och unga i organiserad brottslighet) är ett tydligt exempel på åtgärd inom detta område. Länsstyrelsen betonar att det brottsförebyggande arbetet för barn och unga fortsatt måste prioriteras för att motverka att barn begår brott.

Utkastet till lagrådsremiss föreslår en ytterligare sänkning av straffbarhetsåldern, från 14 år till 13 år. En sådan sänkning av straffbarhetsåldern som utkastet föreslår bedöms förstärka de riskerna som framhållits ovan. Detta medför att Länsstyrelsen i enlighet med tidigare yttrande avseende slutbetänkandet Straffbarhetsåldern SOU 2025:11 avstyrker utkastet till lagrådsremiss.

¹ Tova Bennet och Sverker Jönsson, <https://www.lu.se/artikel/inget-stod-i-forskningen-hardare-straff>, Lunds universitet, 2024

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Helena Höij med brottsförebyggande samordnare Ulrika Andersson som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.